

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

VIII. De interdicto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

quarumcavatis, tam ordinaria, quam Apostolica auctoritate, tam super illorum provisione, seu institutione, aut possessione, quam illorum idoneitate & habilitate, aut alias ex quavis causa, & eorundem ad dignitates, canonicatus, & prabendas, ceteraque beneficia Ecclesiastica praedicta admissione & receptione, & capitulum, & canonicos, ceterasque capitulares personas, ad quos admissi & recepito tam de jure quam ex consuetudine spectat & pertinet, aut etiam alias personas Ecclesiasticas, afferentes beneficia praedicta ad se de jure spectare, ipsi sic provisi interim beneficiorum hujusmodi fructus ad distributiones non percipiunt, sed capitulum & canonici illas vel in suos usus & utilitatem convertendas, seu restituendas ei, cui de jure restituenda erunt, recipiant, prout in dictis constitutionibus & statutis, seu consuetudinibus continetur, quo factum est, utiles hujusmodi immortales efficiant, nec earum optatus finis videri possit. Hinc est quod nos hac nostra perpetuo valitura constitutione auctoritate Apostolica statuimus atque decernimus, quod fructus, redditus, & proventus, ac distributiones, ceteraque emolumenta, qua vigore constitutionum, consuetudinum, & statutorum praeditorum a capitulo & canonice recipienda (ut praesertim) erant, amplius non ab eisdem capitulo & canonice recipiantur, sed penes personam fidei & facultatibus idoneam, per judicem coram quo causa hujusmodi pendere reperta fuerit, eligendam & nominandam deponantur, restituenda ei, cui de jure possesta restituenda fuerint. Datum Romae 3. Cal. April. 1568.

TITVLVS VIII. DE INTERDICTO.

Bonifacius VIII.

**Propter pecuniarum debitum, civitas, provincia, & loci publici non possunt interdicto supponi.*

CAP. I.

Providè attentes, quod ut frequentius, quamvis non sine causa, sine culpa tamen, multorum interdicti sententiae perferuntur. Quod sibi nonnulli iudices, nimis prompti ad proferendas easdem, etiam in negotiis sive causis, qua plus interdum ex cupiditatibus, quam ex charitatis radice perspicuis indicis procedere arguntur, quodque tempore interdicti divina organa suspenduntur, & laudes, nec Ecclesiastica Sacra menta ministrantur, ut solent, tolluntur mortuis, seu minuantur suffragia, præterim per oblationem frequentem hostiæ salutariæ, adolescentes & parvuli perciplientes rarius sacramenta, minus inflammantur, & consolidantur in fide fidelium, tepeſtis devote, heretes pululant, & multiplicatur periculum animarum: præsentis constitutio nis providemus editio, ut provincia, civitas, castrum, villa, locus, territorium vel districtus, auctoritate ordinaria vel delegata non supponantur Ecclesiastico interdicto pro pecuniaro debito, vel pro cuiusvis moneta, vel pecunia quantitate, sub quacunque occasione, vel causa, seu quovis querito colore, pro eo maxime, quod iporum dominii, rectores, seu officiales, quoque nomine censeantur, aut incola, seu inhabitatores, quod singulares per se ipsum, statutis vel statutis ordinatis vel ordinandi terminis hujus, seu quantitatibus non solverint haſtentus, aut in antea non persolverent. Nos enim ex nunc decernimus irritum & irane, si fecus haſtentus contigerit attentati, illudque revocamus omnino.

Leo Decimus ex concordatis Gallia.

Indices in quacunque loca ob pecuniarum debita interdicti sententiam ferre non debent, nisi casibus hic expressi urgentibus.

CAP. II.

Quoniam ex indiscreta interdictorum pronuntiatione, ne multa confusiverum scandala evenient, quod nulla civitas, oppidum, castrum, villa, aut Ecclesiastico possit supponi interdicto, nisi ex certis verbis iporum locorum, aut dominie seu rectores vel filii, les iporum locorum auctoritate judicii requiri, modi personam excommunicatam infra dictum, cum effectu non ejercent, aut ad satisfaciendum legerint, qua etiam post dictum relami possint, quia in pendentibus locum habere decreverint.

Clemens VII.

**Pro pecuniaro debito, vel cuiusvis aru oratione, potest judex ordinaria vel delegata postfata locum vel populo interdicere.*

CAP. III.

Licer ea, qua per Romanum Pontificem pro Christi dum animalium salute quotidie facta recuperatione obtineantur roboris firmatam, nonnunquam Romanus Pontifex illa liberetate approbat, & concessit, ut eo firmatus illibata persistant, quomodo hoc sumptuoso praefidio communia. Dudem liquidem fuit ut Bonifacius Papa VIII. a prædecessore suo liberetur videlicet attendens, quod ut frequentius, quamvis non causa, sine culpatamen, multorum interdicti sumptuoso proferuntur, quodq; erant nonnulli iudices non propiti ad profectandas easdem etiam in negotiis locis, quia interdum plus ex cupiditatibus, quam charitate periplicis indicis procedere arguerunt, potest interdicti tempore divina organa suspendentur, laudes, nec Ecclesiastica Sacra menta ministrantur, & solebant, tollebant mortuis sive ministrantur, & gloria, praefactum per oblationem frequenter hostiæ, adolescentes & parvuli participantes sacra menta, minus inflammabantur & solidabantur in hoc delictum reprobabat devotio, heretes pululant, & multiplicabantur pericula animarum, & propter idem, ut nulla provincia, civitas, villa, locus, territorium, vel districtus, auctoritate ordinaria vel delegata non supponantur Ecclesiastico interdicto, vel difficiens suchem, & sumptuoso quibuscunque contrahibit, obligacionibus, praetensionibus, compositionibus, submissiōibus, fiduciōibus, confessiōibus, processiōibus, & lenitissimis, & super habitis & habendis, iuramentorum, posse, spiritualium, temporali, & materialium suppeditatio interdicti etenim fore facta, vel in antea facta, Apostolica fides speciali licentia, & expedita, per missas literas apparente. Nos igitur caputem, & quod pro animarum Christi fidelium salute per predictos nostros matrua deliberatione ordinata & facta fuerunt, perpetua futura temporebus firmis collatis plenitudine, literas predictas, & in eis consenserunt, auctoritate Apostolica, tenore praesentis approbamus, & innovamus, ac præsentis tempi patrocinio confirmamus, illaque inviolabilitate observari debet determinatus atque mandamus, ac posteriori pro causa causa.

a Sup. cap. prime.

in eis contenta de novo facimus. & ordinamus. Roma
Cal. Junii 1559.

TITVLVS IX.

DE APPELLATIONIBVS.

Pius II. in Mantuana Synodo.

Appellanties & provocaciones a summo Pontifice ad futurum
Concilium inanes, scismatica & errore sunt.

CAP. I.

Execrabilis, & primitus temporibus inauditus, tempestate nostra inolevit ab ilius, ut à Romano Pontifice Iesu Christi Vicario (cui dictum est in persona beati Petri, Pape oves meas, &c. Quodcumq[ue] Igaveris super terram, erit ligatum & in celis) nonnulli spiritu rebellioni imbuti, non sanioris cupiditate judicis, sed commissi evasione peccati, ad futurum Concilium provocare prasumant: quod quantum sacris canonibus adverterit, quantumque Reipubli Christianae noxiun sit, quisque non ignorans iurium intelligere potest. Namque (ut alia præteremamus, quæ huic corruptæ manifestissime refragantur) qui non illud ridiculum judicaverit, quod ad id appellatur, quod nulquam est, neque scitur quando futurum sit? Pauperes à potentioribus multipliciter opprimuntur, remanent impunita Icerela, nutritur aduersus primam sedem rebellioni, libertas delinquidi conceditur, & omnis Ecclesiastica disciplina, & hierarchicus ordo confunditur. Volentes igitur hoc perfiditer virus a Christi Ecclesia procul pellere, & ovium nobis commissarium saluti consulere, omnemq[ue] materiam scandalis ab oviis nostris Salvatoris arcere, à venerabili um fratum nostrorum sancte Romana Ecclesia Cardinalem, cunctorumque Prælatorum, ac divini & humani juris interpretum, curiam sequentium, consilio & assensu, ac certa nostra scientia, hujusmodi provocations damnamus, & tanquam erroneas ac detestabiles reprobus cassantes, & penitus nulliantes, si quæ haec tenet latiter interposita reperiantur, easque tanquam inanes ac pecciferas, nullius in nomine esse determinimus ac declaramus: precipientes deinceps, ut nemo audeat quovis quæ sit colore, ab ordinationibus sententiis, five mandatis quibuscumque nostris, ac successorum nostrorum, talem appellantem interponere, aut interposita per alium, adhædere, seu eis quomodolibet uti.

Julius Secundus.

Pii secundi in appellanties à sedis Apostolica sententiis ad futurum Concilium constituto confirmatur & interpretatur.

CAP. II.

Iacet olim fec. record. Pius Papa II. prædecessor nostre, de fratribus suorum sancte Romana Ecclesia Cardinalium, cunctorumque prælatorum, ac divini & humani juris interpretum, Cutiam Romanam sequentium, in dicta seu congregatione Mantuana exsilientium approbatione, matura prius & gravi premissa discussione, & de corundem, congregatorum unanimi consilio & assensu, ac ex certa scientia provocations ad futurum Concilium efficacissimis & palpabilibus rationibus, tanquam erroneas & detestabiles a damnaverit, ac sub excommunicationis lata sententiæ & interdicti penis præcepit, ne qua persona cuiusvis dignitatis, live etiam universitas, aut collegium, quovis quatuor colore ab ordinationibus, sententiis seu mandatis quibuscumque, suis ac successorum suorum, appellantem hujusmodi interponere auderet, & contra facientes una cum fautoribus suis, & consilio, auxiliu invenientibus (live hi tabelliones essent, five testes, five advocati,

^a Proximo c. sup. execrabilis, de appellantibus.

five aliis quicunque.) non solum poenit & censuris praeditis, sed etiam iis quæ læsi majestatis & hereticæ prævitaris reis imponuntur, obnoxius effi statuerit. Leonardus tamen Laureanus Dux, Rogati, ac generale Concilium, & commune Venetiæ, omnesque & singuli patrii, & cives communis ejusdem, unâ cum prævisoribus, potestatibus, commissariis & reliquis officiis suis (quorum auctoritate, industria, consilio, opera, aut favore, civitates, oppida, castra & arces, ad nos & sanctam Romanam Ecclesiam legitime pertinentes, occupata fuerant, aut detinebantur) de fratribus nostris consilio, à nobis requisiti & moniti, ut intra certum terminum, sub poenis tune expressis, nos & sanctam Apostolicam sedem plene & omni ex parte, in concessâ libi auctoritate & libertate, cum obedientia recognoscent & reintegrande, ac Ravennam, Serviam, Ariminum, Faventiam, Sarinam, civitates, cum oppidis, castris, terris, & districtu ipsatum, cumque Celenaten, Forliven, ac Immolen, territoris, castris, oppidis, terris, & locis que occupabant, integrè & expeditè, nobis & dicta Romana Ecclesia, cujus juris esse noscebantur, relaxarent, atque inde recederent, nec impedirent quo minus illorum cives & habitatores ad p[ro]ximam matrem luc Romanam Ecclesiam obedientiam reverterentur: omnes eorum fautoris ab auxiliis talibus præstacione deterreti, ita quod requisitioni, monitioni & mandato nostro hujusmodi non parentes, majoris excommunicationis sententia, de simili consilio, eo ipso immodi censerentur, qua, praterquam in mortis articulo constituti, per alium quam per Romanum Pontificem, eriam praetextu cuiuscumque facultatis, cuicunque pro tempore concefa, absolvì non possent (quam quidem excommunications sententiam in hujusmodi non partitionis eventum iteratis eriam vicibus aggravavimus) paternis monitis & salutaribus iussis obsequi, prout debebant, indebet recusantes, seu qui juri proprio diffidunt, & superioris mandata contumaciter obaudunt, ut quæ minus iuste usurpati, indebet, etiam cum animarum suarum detimento, retineant: ad prohibitum atque damnatum remedium confugientes, à requisitione, monitione & mandato, ac sententiis censuris, & poenis praeditis, nulla constitutionis Pii prædecessoris, hoc exp[ress]e vetatis, habita ratione, ad futurum concilium temere (ut accipimus) provocant: prout etiam perditionis filii, quandam Joannes Bentivolus, & ejusnam, cum eos à tyrannica oppressione dilectæ civitatis nostræ Bononia expellere decrevimus, dannabiliter fecile dicuntur: videlicet ad futurum Concil. prædictum appellas & provocas. Nos igitur quam deretstanda sit eorum perveritas attendentes, qui propriis innixi commodis, & nefariis cupiditatibus mancipati, salubria decreta Parrum, & superiorum iussi sp[irit]us pertinentes, inconfitientem Christi tunicam scandere, aut etiam scissionis causam præbere contendunt, & Ecclesia unitatem dividere, prædicta S. sedis Apostol. principatum tollere, & contra totum concilium Parrum, & sacrorum Concil. decreta temere & dannabiliter, magna audacia venire non erubescunt, & contrafacere non verentur: assertentes inter cetera, consilientes, persuadentes, determinantes, seu determinationi hujusmodi interessentes, sola consilio præstatio ne seu persuasione, deliberatione aut determinatione, quod aliquibus casibus à Rom. Pont. seu ejus sententia vel decreto ad futurum Concil. generali appellari posse, dicta Pii prædecessoris constitutione non ligari, nisi in ipsa actuali appellatione, & illius interpositione, vel scriptura compositione, se immiscuerint: ne de cetero tali affectione se excusare, ac tale quid in posterum presumere impune valeant, opportunam tam immani & periculo morbo medelam adhibere volentes, hac generali & in perpetuum valitatem constitutione, ex certa nostra scientia, & potestatis plenitudine, de venerabil.

○○○